

___Projekt HAZADR bo potekal v okviru Jadranskega čezmejnega programa IPA. V celoti je povezan s splošnim programskim ciljem, ki je krepitev zmogljivosti za trajnostni razvoj na področju Jadrana z usklajeno strategijo aktivnosti med partnerji na vključenih teritorijih. Projekt znotraj programa podpira Prioriteto 2 – Naravni in kulturni viri ter preprečevanje tveganja, in sicer Ukrep 2.2, Upravljanje naravnih in kulturnih virov ter preprečevanje naravnih in tehnoloških tveganj.

Glavni cilj projekta je vzpostavitev čezmejne mreže za preprečevanje tveganj in obvladovanje nujnih primerov, kar bi posledično vplivalo na zmanjšanje tveganja onesnaženja ter krepitev sposobnosti enotnega odziva.

Specifični cilji, ki naj bi jih dosegli z aktivnim sodelovanjem pristaniških oblasti, obalnih straž in vojaških enot, so:

___nadgradnja znanj o ocenjenih okoljskih in socio-ekonomskih tveganjih na najbolj ranljivih jadranskih območjih do katerih prihaja zaradi naravnih in človeških dejavnikov,

___harmonizacija zakonov, ki urejajo varovanje morja pred onesnaženjem in določajo proces odločanja v sistemu za preprečevanje nesreč, reagiranje na nesreče in reševanje posledic le-teh (tudi v korist držav, ki niso neposredno vključene v projekt, a bi bile v primeru izlitja nafte prizadete),

SPECIFIČNI CILJI

___v primeru izlitja nafte, toksičnih in ostalih nevarnih snovi uskladitev, izboljšanje oziroma skrajšanje reakcijskega časa za postavitve čezmejnih intervencijskih kapacitet. To bi dosegli z izboljšanjem koordinacije/reagirana tistih enot v jadranski EUROREGIJI, ki so zadolžene za intervencijo pri ekoloških nevarnostih (kar bodo kasneje uporabljali vsi partnerji, v skladu s svojimi nacionalnimi predpisi, upoštevajoč evropske ter ostale mednarodne sporazume ter v povezavi z enotami kopenske civilne zaščite),

___vzpostavitev skupne podatkovne baze o pripravljenosti in prostorski porazdelitvi opreme za preprečevanje onesnaženja vzdolž jadranskih obal ter za izboljšanje operativnih ukrepov,

___izboljšanje čezmejne intervencijske koordinacije, kar bo v okviru projekta izvedeno z dvema čezmejnima vajama na Jadranu in z vzpostavitvijo Jadranskega centra za usposabljanje in raziskave. V okviru vaj bodo usposobljeni poveljniški kadri, operativno osebje in drugi akterji vključeni v načrt izrednih ukrepov in preprečevanja onesnaženja. Cilji so: razširitev njihovega znanja, krepitev sposobnosti odločanja pa tudi vzpostavitev hierarhije ukazov ter usposobljenosti za rabo opreme.

___izboljšanje zgodnjega opozorilnega sistema (s skupnim programom radarskega nadziranja, ki temelji na sklopu radarskih sistemov in VHF-naprav) in posledično izboljšanje identifikacije potencialnih virov nevarnosti, ki ogrožajo ekosisteme s strani znanih akterjev v Evroregiji (večinoma so v najbolj občutljivih ekonomskih conah Jadrana) in aktiviranja koordiniranih intervencijskih postopkov.

DOLGOROČNI UČINKI PROJEKTA

___Po zaključku projekta se bodo aktivnosti v zvezi s krepitevijo pripravljenosti in zmožnosti reagiranja na izredne dogodke na morju, tako na čezmejni kot regionalni in okrožni ravni, nadaljevale. Ključno vlogo bo imel Center za raziskave in usposabljanje, ki bo v lasti Primorsko-goranske županije. Ker so partnerji v projektu javne ustanove, ki se zelo zavzemajo za ustanovitev Centra za usposabljanje, kaže, da bo dodatno financiranje Centra zagotovljeno.

Znanja in izkušnje, pridobljene med čezmejnim sodelovanjem, se bodo uporabljale tudi v prihodnje, s ciljem ohranitve visoke stopnje pripravljenosti za reševanje nujnih primerov na morju. Razvijanje regionalnih in okrožnih načrtov izrednih ukrepov za tiste pokrajine in okrožja, v katerih taki načrti še niso bili izdelani, se bo nadaljevalo tudi po zaključku projektnih aktivnosti.

Nadaljevalo se bo tudi izvajanje čezmejnih vaj. HAZADR je dobra osnova za pripravo smernic za izdelavo načrtov izrednih ukrepov, ki bodo služile kot referenca za sestavljanje načrtov izrednih ukrepov v tistih pokrajinah in okrožjih, kjer taki načrti še niso bili razviti ali sprejeti. Metodologija, uporabljena med čezmejnimi vajami, bo uporabljena tudi kot referenca za organiziranje prihodnjih vaj pa tudi za ocenjevanje učinkovitosti.

Najpomembnejši strukturni rezultat tega projekta bodo smernice za pripravo načrtov izrednih ukrepov pa tudi predlogi, ki jih bodo projektni partnerji predložili pristojnim nacionalnim, regionalnim in evropskim organom ter mednarodnim organizacijam. Gre za tiste organizacije, ki opozarjajo na potrebo po boljši zakonodaji za varovanje morja, vključno s harmonizacijo reakcijskih postopkov ob izrednih dogodkih.

Jadransko morje je eno najbolj ogroženih območij v Sredozemlju. Sooča se z resnimi okoljskimi izzivi, predvsem zaradi glavnih transportnih poti v tržaško, beneško, koprsko in omišaljsko pristanišče. Z ekonomskega vidika ima Jadransko morje pomembno vlogo v turizmu, ob tem pa je tudi eno najbolj razvitih industrijskih območij. Posledice, ki bi jih povzročile razlitja nafte in vnos toksičnih ter ostalih nevarnih snovi v morsko okolje, bi lahko bile katastrofalne.

To področje so že zaznamovale številne pomorske nesreče, ki pa v okolju niso povzročile pomembne škode, so pa v obstoječem sistemu za varovanje morja razkrile številne pomanjkljivosti. Najpomembnejša se nanaša na razpoložljivost opreme, saj le-ta v več območjih/okrožjih ne bi zadostovala ob soočanju z velikimi in/ali hkratnimi okoljskimi katastrofami.

Druge težave, ki zadevajo obe jadranski obali, so pomanjkanje usposobljenih in koordiniranih intervencijskih ekip za delovanje v kompleksnih nesrečah pa tudi skromna čezmejna koordinacija organov, vključenih v izvajanje načrtov izrednih ukrepov. Ta situacija izvira iz dejstva, da na področju Jadrana ni enotnega centra za usposabljanje in raziskave, hkrati pa nekatere jadranske države oziroma nekatere območja nimajo načrtov izrednih ukrepov, kar stanje še poslabšuje.

Projekt bo trajal 30 mesecev. Od začetka oktobra 2012 ga vodi Civilna zaščita pokrajine Apulija iz Italije v sodelovanju s partnerji:

- Primorsko-goranska županija (CRO)
- Zadarska županija (CRO)
- Splitsko-dalmatinska županija (CRO)
- Istrska županija (CRO)
- Pokrajina Emilija-Romanja (IT)
- Pokrajina Marke (IT)
- Italijanski nacionalni raziskovalni inštitut – CNR IRSA (IT)
- Nacionalni inštitut za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko – OGS (IT)
- Inštitut za oceanografijo in ribištvo Split (CRO)
- Ministrstvo za javna dela in transport – direktorat za politiko pomorskega transporta (Albanija)
- Morska biološka postaja Piran (MBP), Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB) (SLO)
- Univerza v Črni Gori – Inštitut za biologijo morja – IBMK (MNE)

HAZADR

Strengthening common reaction capacity to fight sea pollution of oil, toxic and hazardous substances in Adriatic Sea

KREPITEV ZMOGLJIVOSTI ZA SKUPNI ODZIV V BOJU PROTI ONESNAŽENJU MORJA Z NAFTO, TOKSIČNIMI IN NEVARNIMI SNOVMI V JADRANSKEM MORJU

Ta projekt sofinancira Evropska unija, Instrument za predpristopno pomoč.